

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. kovo 29 d.*

Turinys

I — Teisinis pagrindas	I - 2414
A — EAPB sutarties nuostatos	I - 2414
B — EB sutarties nuostatos	I - 2416
C — Reglamentas (EB) Nr. 1/2003	I - 2416
D — Nuostatos dėl baudos dydžio apskaičiavimo	I - 2417
II — Bylos aplinkybės	I - 2418
III — Procesas Pirmosios instancijos teisme ir skundžiamas sprendimas	I - 2422
IV — Šalių reikalavimai	I - 2424
V — Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį	I - 2425
VI — Dėl apeliacinio skundo	I - 2426
A — Dėl pirmojo pagrindo ir trečiojo pagrindo pirmos dalies, susijusių su „nulla poena sine lege“ ir „aiškumo“ principų pažeidimu bei Komisijos kompetencijos neturėjimu	I - 2427
1. Šalių argumentai	I - 2427
2. Teisingumo Teismo vertinimas	I - 2433
B — Dėl antrojo pagrindo ir trečiojo pagrindo antros dalies	I - 2439
1. Dėl antrojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su teisės klaida, kurią Pirmosios instancijos teismas padarė aiškindamas Sprendimo <i>ThyssenKrupp prieš Komisiją</i> 88 punktą	I - 2439

* Proceso kalba: vokiečių.

a)	Šalių argumentai	I - 2439
b)	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 2440
2.	Dėl pirmojo pagrindo, nurodyto grindžiant antrojo pagrindo antrą dalį, susijusią su tuo, jog Pirmosios instancijos teismas pažeidė <i>res judicata</i> galios principo apimtį ir teisę į gynybą	I - 2444
a)	Dėl minėto argumento priimtinumą	I - 2444
i)	Šalių argumentai	I - 2444
ii)	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 2445
b)	Dėl esmės	I - 2446
i)	Šalių argumentai	I - 2446
ii)	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 2449
3.	Dėl antro argumento, pateikto grindžiant antrojo pagrindo antrą dalį ir trečiojo pagrindo antrą dalį, susijusias su atsakomybės neperkėlimu remiantis 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu ir „aiškumo principo“ pažeidimu	I - 2452
a)	Šalių argumentai	I - 2452
b)	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 2454
C —	Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su senatį reglamentuojančių nuostatų pažeidimu	I - 2458
1.	Šalių argumentai	I - 2458
2.	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 2460
D —	Dėl penktojo pagrindo, susijusio su principų, pagal kuriuos nustatomas baudos dydis, pažeidimu	I - 2462
1.	Šalių argumentai	I - 2462
2.	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 2463
VII —	Dėl bylinėjimosi išlaidų	I - 2465
		I - 2411

Byloje C-352/09 P

dėl 2009 m. rugsėjo 2 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

ThyssenKrupp Nirosta GmbH, buvusi *ThyssenKrupp Stainless AG*, įsteigta Duisburge (Vokietija), atstovaujama advokato M. Klusmann ir universiteto profesoriaus S. Thomas,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai E. Castillo de la Torre ir R. Sauer, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro teismo pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, K. Schiemann, A. Arabadjiev (pranešėjas) ir J.-J. Kasel, teisėjai E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, T. von Danwitz ir C. Toader,

generalinis advokatas Y. Bot,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. birželio 29 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2010 m. spalio 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Apeliaciniu skundu *ThyssenKrupp Nirosta GmbH*, buvusi *ThyssenKrupp Stainless AG*, prašo Teisingumo Teismo panaikinti 2009 m. liepos 1 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *ThyssenKrupp Stainless prieš Komisiją* (T-24/07, Rink. p. II-2309, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo jis atmetė tiek jos prašymą dėl 2006 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimo dėl EAPB sutarties 65 straipsnio

procedūros taikymo (Byla COMP/F/39.234 — Papildomas lydinio mokestis – pakartotinas sprendimas) (toliau – ginčijamas sprendimas), tiek papildomą prašymą sumažinti baudą, kuri jai buvo skirta ginčijamam sprendimu.

- 2 Ginčijamame sprendime Europos Komisija nustatė, kad nuo 1993 m. gruodžio 16 d. iki 1994 m. gruodžio 31 d. *Thyssen Stahl AG* (toliau – *Thyssen Stahl*) pažeidė AP 65 straipsnio 1 dalį, nes pakoregavo ir taikė papildomo lydinio mokesčio apskaičiavimo formulės referencines kainas, ir skyrė *ThyssenKrupp Stainless AG* už tai 3 168 000 eurų baudą.

I — Teisinis pagrindas

A — EAPB sutarties nuostatos

- 3 AP 65 straipsnyje nustatyta:

„1. Visi įmonių tarpusavio susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir suderinti veiksmai, kuriais siekiama tiesiogiai ar netiesiogiai sulaukyti, apriboti ar iškreipti normalią konkurenciją bendrojoje rinkoje, yra draudžiami, ypač tokie, kuriais siekiama:

- a) nustatyti kainas;

b) apriboti bei kontroliuoti gamybą, techninį vystymąsi ar investavimą;

c) pasidalyti rinkas, produktus, klientus ar tiekimo šaltinius.

<...>

4. Bet kuris susitarimas ar sprendimas, draudžiamas šio straipsnio 1 dalyje, automatiškai negalioja ir juo negalima remtis jokiame valstybės narės teisme.

Jeigu nesinaudojama teise kreiptis į Teismą, tik Komisija gali nuspręsti, ar toks susitarimas bei sprendimas yra suderinami su šiuo straipsniu.

5. Įmonėms, kurios sudarė automatiškai negaliojančius susitarimus, arba per arbitražą, baudas, boikotą ar kitokiais būdais įgyvendino ar bandė įgyvendinti automatiškai negaliojančią susitarimą ar sprendimą bei susitarimą, kuriam buvo nesuteiktas ar atšauktas leidimas, arba kurios gavo leidimus, sąmoningai pateikusios neteisingą informaciją, arba kurios išitraukė į šio straipsnio 1 dalyje draudžiamas veikas, Komisija gali skirti vienkartinės ar periodines baudas, kurių dydis neviršija dvigubos apyvartos tų produktų, kurie buvo šiuo straipsniu draudžiamų susitarimų, sprendimų ar veikų dalykas; tačiau jeigu susitarimo, sprendimo ar veikos tikslas yra apriboti gamybą, techninį vystymąsi ar investavimą, maksimalus vienkartinių baudų dydis gali būti padidintas iki 10 % metinės įmonių pažeidėjų apyvartos, o maksimalus periodinių baudų dydis – iki 20 % dienos apyvartos.“

- 4 Remiantis AP 97 straipsniu EAPB sutarties galiojimas baigėsi 2002 m. liepos 23 dieną.

B — *EB sutarties nuostatos*

- 5 EB 305 straipsnio 1 dalyje buvo nustatyta:

„Šios Sutarties nuostatos neturi įtakos Europos anglių ir plieno bendrijos steigimo sutarčiai, ypač valstybių narių teisėms ir pareigoms, minėtos Bendrijos institucijų įgaliojimams ir minėtos Sutarties nustatytoms bendrosios anglių ir plieno rinkos veikimo taisyklėms.“

C — *Reglamentas (EB) Nr. 1/2003*

- 6 Pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [EB] 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 4 straipsnį „siekiant, kad būtų taikomi [EB] 81 ir 82 straipsniai, Komisija turi įgaliojimus, nustatytus šiuo reglamentu“.
- 7 Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsnyje „Pažeidimo nustatymas ir nutraukimas“ nustatyta:

„1. Kai Komisija, veikdama skundo pagrindu ar savo iniciatyva, nustato [EB] 81 straipsnio ar 82 straipsnio pažeidimą, ji gali priimti sprendimą, reikalaujantį, kad įmonės ar įmonių asociacijos nutrauktų pažeidimą. <...> Komisija taip pat gali konstatuoti, kad pažeidimas padarytas praeityje, jei ji turi teisėtą interesą tai daryti.

<...>“

- 8 Pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą Komisija savo sprendimu gali skirti baudas įmonėms ar įmonių asociacijoms, jeigu jos tyčia ar dėl neatsargumo pažeidžia EB 81 ar 82 straipsnio nuostatas.

D — Nuostatos dėl baudos dydžio apskaičiavimo

- 9 Komisijos pranešimo dėl baudų neskyrimo ar sumažinimo kartelių atvejais (OL C 207, 1996, p. 4, toliau – pranešimas dėl bendradarbiavimo) D punkte numatyta:

„1. Jei įmonė bendradarbiauja su Komisija, nors neįvykdytos visos B ir C [punktų] sąlygos, bauda, kuri jai būtų skirta, jei nebūtų bendradarbiavusi su Komisija, sumažinama 10–50 %.

2. Taip visų pirma yra tuomet, kai:

- iki išsiunčiant pranešimą apie kaltinimus įmonė suteikė Komisijai informacijos, pateikė dokumentus ar kitus įrodymus, padedančius atskleisti padarytą pažeidimą,
- gavusi pranešimą apie kaltinimus, įmonė informuoja Komisiją, kad ji neginčija faktinių aplinkybių, kuriomis Komisija grindžia savo kaltinimus.“

II — Bylos aplinkybės

- ¹⁰ Faktinės bylos aplinkybės, išdėstytos skundžiamo sprendimo 10–32 punktuose, gali būti apibendrintos, kaip nurodyta toliau.
- ¹¹ 1995 m. sausio 1 d. pagal Vokietijos teisę įsteigta bendrovė *Krupp Thyssen Nirosta GmbH* atsirado sujungus *Thyssen* ir *Fried Krupp AG Hoesch-Krupp* veiklą plokščiųjų nerūdijančio plieno gaminių sektoriuje. *Thyssen* savarankiškai tęsė savo veiklą kituose sektoriuose. Keletą kartų pasikeitus įmonės pavadinimui, *Krupp Thyssen Nirosta GmbH* tapo *ThyssenKrupp Stainless AG*, o galiausiai – *ThyssenKrupp Nirosta GmbH*.
- ¹² Nerūdijantis plienas – tai speciali plieno rūšis, kuri dėl įvairių lydinio komponentų (chromo, nikelio ir molibdeno) naudojimo yra atspari korozijai. Jis naudojamas plokščiųjų gaminių (lakštai arba ritiniai; karšto ar šalto valcavimo) arba ilgųjų gaminių (strypai, viela, profiliai; karšto valcavimo arba neapdoroti), kurių dauguma patenka į EAPB taikymo sritį, forma.

- 13 1995 m. kovo 16 d. Komisija iš kelių nerūdijančio plieno gamintojų pareikalavo informacijos apie kainos priedą, žinomą kaip „papildomas lydinio mokestis“, kuris apskaičiuojamas atsižvelgiant į lydinio komponentų kainas ir pridedamas prie bazinės nerūdijančio plieno kainos. Minėtų lydinio komponentų kaina labai kinta ir sudaro didelę gamybos sąnaudų dalį. Remdamasi surinkta informacija 1995 m. gruodžio 19 d. Komisija 19 įmonių išsiuntė pranešimą apie kaltinimus.
- 14 1996 m. gruodžio mėnesį ir 1997 m. sausio mėnesį kai kurios įmonės, įskaitant apeliančią ir *Thyssen Stahl*, pranešė Komisijai norinčios bendradarbiauti. 1997 m. balandžio 24 d. Komisija išsiuntė visoms suinteresuotosioms įmonėms, įskaitant apeliančią ir *Thyssen Stahl*, naują pranešimą apie kaltinimus, į kurią šios dvi įmonės atsakė atskirai.
- 15 1997 m. liepos 23 d. Komisijai skirtame laiške (toliau – 1997 m. liepos 23 d. pareiškimas) apeliančią nurodė:

„Dėl minėtos procedūros [Byla IV/35.814 – *ThyssenKrupp Stainless*] Jūs [*Thyssen Stahl*] teisėto atstovo paprašėte, kad [apeliančią] aiškiai patvirtintų, jog prisiima atsakomybę už [*Thyssen Stahl*] veiksmus po [*Thyssen Stahl*] plokščiųjų nerūdijančio plieno gaminių veiklos sektoriaus perdavimo tiek, kiek tai susiję su plokščiaisiais nerūdijančio plieno gaminiiais, kuriems yra skirta ši procedūra, taip pat ir per laikotarpį iki 1993 metų. Šiuo laišku mes tai Jums aiškiai patvirtiname.“

- 16 1998 m. sausio 21 d. Sprendimu 98/247/EAPB, susijusiu su EAPB sutarties 65 straipsnio taikymo procedūra (Byla IV/35.814 – Papildomas lydinio mokestis; O L L 100, p. 55,

toliau – pirminis sprendimas), Komisija nustatė, kad daugelis plokščiųjų nerūdijančio plieno gaminių gamintojų, įskaitant apeliančią ir *Thyssen Stahl*, per 1993 m. gruodžio 16 d. susitikimą Madride (Ispanija) sutarė nuo 1994 m. vasario 1 d. kartu pakelti savo produktų kainas, pakeičiant papildomo lydinio mokesčio skaičiavimo formulę. Remdamasi tuo ji padarė išvadą, kad atitinkamos įmonės pažeidė AP 65 straipsnio 1 dalį.

- 17 Apie pirminį sprendimą buvo pranešta apeliantei, tačiau nebuvo pranešta *Thyssen Stahl*, nes Komisija, remdamasi 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu, nusprendė, kad apeliančią atsakinga už *Thyssen Stahl* veiksmus. Todėl ji skyrė jai baudą taip pat už nuo 1993 m. gruodžio mėn. iki 1995 m. sausio 1 d. padarytus pažeidimus, dėl kurių kaltinama *Thyssen Stahl*.
- 18 1998 m. kovo 11 d. apeliančią pareiškė ieškinį, be kita ko, dėl pirminio sprendimo panaikinimo.
- 19 2001 m. gruodžio 13 d. Sprendimu *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* (T-45/98 ir T-47/98, Rink. p. II-3757) Pirmosios instancijos teismas panaikino pirminį sprendimą tiek, kiek jame nustatyta, jog atsakomybė už *Thyssen Stahl* padarytą AP 65 straipsnio pažeidimą tenka apeliantei, ir atitinkamai sumažino baudą. Jis nusprendė, kad Komisija per administracinę procedūrą nesudarė apeliantei sąlygų pateikti savo pastabų dėl veiksmų, kuriais kaltinama *Thyssen Stahl*, ir todėl pažeidė teisę į gynybą.
- 20 2005 m. liepos 14 d. Sprendimu *ThyssenKrupp prieš Komisiją* (C-65/02 P ir C-73/02 P, Rink. p. I-6773) Teisingumo Teismas atmetė apeliančios ir Komisijos pateiktus apeliančius skundus dėl šio sprendimo.

- 21 Po susirašinėjimo su apeliante ir *Thyssen Stahl* 2006 m. balandžio 5 d. Komisija išsiuntė apeliantei pranešimą apie kaltinimus. 2006 m. gegužės 17 d. laišku apeliante atsakė į pranešimą apie kaltinimus, o 2006 m. rugsėjo 15 d. įvyko viešasis posėdis.
- 22 2006 m. gruodžio 20 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą. Iš šio sprendimo preambulės matyti, kad jis grindžiamas visų pirma EAPB sutartimi, ypač jos AP 65 straipsniu, taip pat EB sutartimi ir Reglamentu Nr. 1/2003. Sprendimo rezoliucinėje dalyje nurodyta:

„1 straipsnis

[*Thyssen Stahl*] nuo 1993 m. gruodžio 16 d. iki 1994 m. gruodžio 31 d. vykdė AP 65 straipsnio 1 dalies pažeidimą, nes pakoregavo ir suderintai taikė naujas apskaičiuojant papildomą lydinio mokestį naudojamas referencines kainas, t. y. šiais veiksmais buvo siekiama apriboti ir iškreipti normalią konkurenciją bendrojoje rinkoje, ir jie sukėlė tokias pasekmes.

2 straipsnis

1. Už [1] straipsnyje nurodytą pažeidimą skiriama 3 168 000 EUR bauda.

2. Kadangi 1997 m. liepos 23 d. [pareiškimu] [apeliante] prisiėmė atsakomybę už juridinio asmens [*Thyssen Stahl*] veiksmus, bauda skiriama [apeliantei].“

III — Procesas Pirmosios instancijos teisme ir skundžiamas sprendimas

- 23 2007 m. vasario 6 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu apeliantė pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo pagal EB 225 ir 230 straipsnius.
- 24 Kaip pirmąjį pagrindą apeliantė nurodė, jog dėl to, kad nustojus galioti EAPB sutarčiai buvo taikoma AP 65 straipsnio 1 dalis, pažeistas *nulla poena sine lege* principas. Antrasis pagrindas buvo susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 ir AP 65 straipsnio taikymo kartu neteisėtumu. Kaip trečiąjį pagrindą apeliantė nurodė, kad pažeista *res judicata* galia, nes minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 punkte Teisingumo Teismas konstatavo, kad ji nėra atsakinga už *Thyssen Stahl* veiksmus.
- 25 Kaip ketvirtąjį pagrindą apeliantė nurodė, kad 1997 m. liepos 23 d. pareiškimas negali būti jos atsakomybės ir juo labiau prievolės sumokėti baudą perkėlimo jai pagrindas. Penktajame pagrinde ji teigė, kad sprendimu pažeidžiamas „aiškumo principas“, nes nėra pakankamai aiškiai nustatyti nei sankcijos skyrimo teisinis pagrindas, nei „atsakomybės prisiėmimo asmeniniu pareiškimu“ koncepcija.
- 26 Šeštasis pagrindas buvo susijęs su *non bis in idem* principo pažeidimu dėl to, kad atsakomybė buvo perkelta remiantis asmeniniu pareiškimu. Septintajame pagrinde apeliantė tvirtino, kad suėjo *Thyssen Stahl* atsakomybei už pažeidimą taikoma senatis. Aštuntasis ir devintasis ieškinio pagrindai buvo susiję su teisės į gynybą pažeidimu dėl, pirma, teisės susipažinti su bylos medžiaga nesilaikymo, antra, pranešimo apie kaltinimus neteisėtumo.

- 27 Be to, dešimtajame pagrinde apeliantė nurodė, kad baudos dydis nustatytas neteisingai, nes Komisija neatsižvelgė į tai, jog nėra ginčijamas visas pažeidimas.
- 28 Skundžiamo sprendimo 37 ir 38 punktuose pažymėta, kad per 2008 m. gruodžio 11 d. posėdį šalys buvo išklaustytos, kad vykstant šiam posėdžiui apeliantė nurodė atsiimanti 1997 m. liepos 23 d. pareiškimą, ir tai buvo pažymėta posėdžio protokole.
- 29 Skundžiamu sprendimu Pirmosios instancijos teismas ieškinį atmetė ir priteisė iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.
- 30 Iš esmės Pirmosios instancijos teismas visų pirma manė, kad *nulla poena sine lege* principas nepažeidžiamas po 2002 m. liepos 23 d. taikant AP 65 straipsnio 1 dalį įvykiams, įvykusiems iki šios datos, ir kad taikydama šią nuostatą Komisija galėjo pagrįsti savo kompetenciją Reglamentu Nr. 1/2003. Pirmosios instancijos teismas minėtame Sprendime *ThyssenKrupp prieš Komisiją*, kuris įgijo *res judicata* galią, nusprendė, kad remiantis 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu apeliantė yra atsakinga už *Thyssen Stahl* veiksmus.
- 31 Toliau, Pirmosios instancijos teismo nuomone, sankcijų skyrimo teisiniai pagrindai ir minėtas atsakomybės perkėlimas pakankamai aiškiai apibrėžti, pirma, Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsnio 1 dalyje ir 23 straipsnio 2 dalyje, antra, 1997 m. liepos 23 d. pareiškimė. Tariamasis *non bis in idem* principo pažeidimas buvo atmestas, nes pagal minėtą pareiškimą *Thyssen Stahl* padarytas pažeidimas priskirtinas apeliantei. Anot Pirmosios instancijos teismo, šio pažeidimo senatis nesuėjo, nes ją reikėjo vertinti apeliantės atžvilgiu ir kad ji buvo sustabdyta, kol vyko teismo procesas dėl pirminio sprendimo.

- 32 Galiausiai Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad pranešimas apie kaltinimus teisėtas ir Komisija nepažeidė apeliančios teisės susipažinti su bylos medžiaga bei nesuklydo, kai neatsižvelgė į tai, jog minėtas pažeidimas tariamai nebuvo ginčijamas.

IV — Šalių reikalavimai

- 33 Apeliančios Teisingumo Teismo prašo:

- panaikinti skundžiamą sprendimą,
- nepatenkinus pirmojo reikalavimo, grąžinti bylą Bendrajam Teismui (buvus Pirmosios instancijos teismas),
- nepatenkinus ir šio reikalavimo, sumažinti vienkartinę baudą, kuri jai skirta ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje, ir
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

- 34 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

- atmesti apeliacinį skundą ir palikti galioti skundžiamą sprendimą,
- priteisti iš apeliančios bylinėjimosi išlaidas.

V — Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

- 35 2010 m. spalio 28 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu Komisija paprašė teismo priimti nutartį dėl žodinės proceso dalies atnaujinimo pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 61 straipsnį tuo atveju, jeigu jis turėtų išnagrinėti klausimus, susijusius su „*res judicata*“ galios principo apribojimu rungimosi principu“, Komisijos galimybe administraciniame etape, kuris prasideda paskelbus šį sprendimą, skirti *Thyssen Stahl* baudą už neteisėtus veiksmus arba pirminio sprendimo panaikinimo pasekmėmis senaties sustabdymui. Iš tikrųjų, jos nuomone, generalinis advokatas išnagrinėjo šiuos klausimus savo išvados 155, 174–176 ir 198–212 punktuose, tačiau jie nėra bylos dalykas ir šalys dėl jų nepareiškė savo nuomonių.
- 36 Taikant minėtą nuostatą dėl šio prašymo buvo išklaustas generalinis advokatas.
- 37 Teisingumo Teismas gali savo iniciatyva, generalinio advokato siūlymu arba šalių prašymu priimti nutartį atnaujinti žodinę proceso dalį pagal Procedūros reglamento 61 straipsnį, jeigu mano, kad nepakanka informacijos arba kad byla turi būti nagrinėjama remiantis argumentu, dėl kurio šalys nepareiškė savo nuomonių (žr. 2009 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Liga Portuguesa de Futebol Profissional ir Bwin International*, C-42/07, Rink. p. I-7633, 31 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 38 Teisingumo Teismas mano, jog šioje byloje jis turi visą būtina informaciją, kad galėtų išspręsti ginčą ir kad bylos nereikia nagrinėti remiantis argumentu, dėl kurio šiame teisme nebuvo pareikšta nuomonių.

39 Todėl nereikia priimti nutarties dėl žodinės proceso dalies atnaujinimo.

VI — Dėl apeliacinio skundo

40 Apeliantė nurodo penkis pagrindus. Pirmasis pagrindas susijęs su *nulla poena sine lege* principo pažeidimu dėl to, kad po 2002 m. liepos 23 d. taikoma AP 65 straipsnio 1 dalis, su klaidingu Reglamento Nr. 1/2003 taikymu AP 65 straipsnio 1 dalies pažeidimui, su EAPB sutartį pasirašiusių valstybių suvereniteto pažeidimu ir su 2007 m. rugsėjo 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *González y Díez prieš Komisiją* (T-25/04, Rink. p. II-3121) netaikymu šios bylos aplinkybėms.

41 Antrajame pagrinde apeliantė teigia, kad sprendimas priskirti jai atsakomybę už *Thyssen Stahl* padarytus veiksmus minėtu Sprendimu *ThyssenKrupp prieš Komisiją* neigijo *res judicata* galios, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė *res judicata* galios principo taikymo sritį, taip pat apeliantės teisę į gynybą ir klaidingai nusprendė, jog 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu *Thyssen Stahl* atsakomybė perkeliama jai.

42 Trečiajame apeliacinio skundo pagrinde teigiama, kad tiek ginčijamo sprendimo teisinis pagrindas, tiek atsakomybės perkėlimas nėra aiškūs, o Pirmosios instancijos teismas klaidingai to nepažymėjo. Ketvirtajame pagrinde apeliantė kaltina Pirmosios instancijos teismą tuo, jog šis pažeidė nuostatas, reglamentuojančias senatį. Penktasis apeliacinio skundo pagrindas susijęs su principų, pagal kuriuos nustatomas baudos dydis, pažeidimu.

A — *Dėl pirmojo pagrindo ir trečiojo pagrindo pirmos dalies, susijusių su „nulla poena sine lege“ ir „aiškumo“ principų pažeidimu bei Komisijos kompetencijos neturėjimu*

1. Šalių argumentai

- 43 Kaip pirmąjį pagrindą apelianė nurodo, pirma, kad taikant AP 65 straipsnio 1 dalį po 2002 m. liepos 23 d. pažeidžiamas *nulla poena sine lege* principas, nes remiantis AP 97 straipsniu EAPB sutartis ir pagal ją Komisijai suteikta kompetencija tuo momentu jau buvo nustojusios galioti. Ji pabrėžia, kad Bendrijos ir nacionalinėje teisėje nustatyto draudimu pagal analogiją aiškinti baudžiamosios teisės nuostatas ir nuostatas, susijusias su baudomis, reikalaujama, kad sankcijos teisinis pagrindas būtų aiškiai ir nedviprasmiškai nustatytas rašytinėje teisėje.
- 44 Anot apelianės, aplinkybė, kad nuo 2002 m. liepos 23 d. kai kurie veiksmai, kuriems buvo taikoma EAPB sutartis, gali patekti į EB sutarties taikymo sritį, neleidžia daryti išvados apie galimybę po šios datos remiantis AP 65 straipsnio 1 dalimi bausti už pažeidimus, kurie buvo nutraukti iki minėtos datos.
- 45 Pirmosios instancijos teismas supainiojo Bendrijos teisės sistemos vientisumo ir tęstinumo sąvokas, kai išaiškino jas taip, kad EAPB sutartis gali būti taikoma taikant EB sutartį. Kadangi EAPB ir EB sutartys – tai tarptautinės viešosios teisės sutartys, joms taikomi 1969 m. gegužės 23 d. Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 70 straipsnyje, pagal kurį iš nustojusios galioti tarptautinės sutarties negali kilti jokio sutartinio įsipareigojimo ar kompetencijos, nustatyti principai.

- 46 Jei Bendrijos sutartys turi būti aiškinamos remiantis tais pačiais principais, tai nereiškia, kad Komisija turi bendrą kompetenciją jas vykdyti, kuri nepriklauso nuo iš įvairių sutarčių kylančių įvairių teisės sistemų buvimo. Iš tikrųjų iš kelių Bendrijos teisės aktų išplaukia, kad institucijos turi tik specialiai suteiktas kompetencijas, numatytas atskirose sutartyse.
- 47 Todėl, kadangi Komisija nebeturi EAPB sutartimi grindžiamos kompetencijos, klausimas, ar AP 65 straipsnyje ir EB 81 straipsnyje baudžiamų pažeidimų sudėtys sutampa ir aiškinamos vienodai, neturi reikšmės. Iš tikrųjų aplinkybė, kad kai kuriose nacionalinės teisės sistemose kartelio sudėtys aiškinamos taip, kaip numatyta EB 81 ir 82 straipsniuose, nereiškia, jog Komisija turi kompetenciją taikyti atitinkamas nacionalinės teisės nuostatas.
- 48 Apeliantė pažymi, kad pagal Pirmosios instancijos teismo praktiką, nustojus galioti EAPB sutarčiai, šios sutarties *lex specialis* pobūdžiu EB sutarties atžvilgiu negalima pagrįsti Komisijos kompetencijos taikyti AP 65 straipsnio 1 dalį. Jos nuomone, ši pastaba taikytina AP 65 straipsnio 1 daliai, nes ji yra vienas iš sankcijos skyrimo teisinių pagrindų. Taigi principu *lex specialis derogat legi generali* negalima pateisinti jau nebegaliojančios AP 65 straipsnio 1 dalies taikymo, nes pagal šį principą reglamentuojamas tik dviejų galiojančių normų santykis.
- 49 Nesant teisės normai prilyginamų pereinamųjų nuostatų – išskyrus 2002 m. birželio 18 d. priimtą Komisijos komunikatą dėl kai kurių konkurencijos bylų, susijusių su EAPB sutarties galiojimo pasibaigimu, nagrinėjimo aspektų (OL C 152, p. 5) – kuriomis remdamasi Komisija po 2002 m. liepos 23 d. galėtų skirti sankcijas už AP 65 straipsnio 1 dalies pažeidimą, nė vienoje Sutarčių arba antrinės teisės nuostatoje nėra numatyta Komisijos galimybė po 2002 m. liepos 23 d. priimti tokį sprendimą, kaip antai ginčijamas sprendimas.

- 50 Antra, apeliantė pabrėžia, kad nustojus galioti EAPB sutarčiai nebeliko teisės normų, kuriose būtų numatytos sankcijos už AP 65 straipsnio 1 dalies pažeidimą, nes šio straipsnio 5 dalis nustojo galioti kartu su EAPB sutartimi, o tai yra aplinkybė, kurią Pirmosios instancijos teismas pripažino savo ankstesnėje praktikoje.
- 51 Manydamas, kad Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnis turi būti aiškinamas kaip leidžiantis Komisijai skirti sankcijas už EAPB sutarties pažeidimus, nors šioje nuostatoje nėra aiškiai minimas AP 65 straipsnis, Pirmosios instancijos teismas, apeliančios nuomone, pažeidė *nulla poena sine lege* principą, pagal kurį baudžiamosios teisės nuostatos negali būti aiškinamos plačiau, nei tai pažodžiui išplaukia iš jų formuluotės. Šios nuostatos negali būti plataus istorinio, sisteminio arba teleologinio aiškinimo dalykas, nes tai prilygtų taikymui pagal analogiją, kuris yra draudžiamas represinėje teisėje.
- 52 Šiuo klausimu apeliantė pažymi, jog iš teismo praktikos matyti, kad sankcija, net ir nebaudžiamoji, gali būti skirta, tik jeigu ji paremta aiškiu ir nedviprasmišku teisiniu pagrindu, kuriame aiškiai numatyta skirti sankciją už nagrinėjamus faktus. Remdamasi tuo, ji daro išvadą, kad represinėje teisėje Teisingumo Teismas atsisakė bet kokio sisteminio arba teleologinio aiškinimo, kuris yra platesnis nei tai pažodžiui išplaukia iš atitinkamų nuostatų. Taigi Pirmosios instancijos teismas pritaikė draudžiamą aiškinimą pagal analogiją.
- 53 Trečia, apeliantė teigia, kad nėra tenkinamos Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio taikymo pagal analogiją AP 65 straipsnio 1 dalies pažeidimui sąlygos. Iš tikrųjų reikia, kad faktinės aplinkybės būtų panašios į aplinkybes, kurioms taikomas minėtas 23 straipsnis, ir kad būtų teisės spraga, kuri prieštarautų teisės aktų leidėjo siekiamam tikslui.

54 Tačiau, apeliančios nuomone, net padarius prielaidą, kad AP 65 straipsnio 1 dalis visais svarbiais aspektais tapati EB 81 straipsniui, o taip nėra šiuo atveju, faktinės aplinkybės iš esmės skiriasi, o teisės spragos, kuri prieštarautų teisės aktų leidėjo siekiamam tikslui, nėra. Iš tiesų pagal demokratijos principus ir valdžios padalijimo principą teismas gali užpildyti tik tas spragas, kurių nepastebėjo teisės aktų leidėjas, priešingai siekiamam tikslui. Teismas nėra įgaliojtas taisyti teisės aktų leidėjo aktų, taikydamas, jo nuomone, tinkamesnes nuostatas nei galiojančios.

55 Apelianė mano, jog šioje byloje tokios teisės spragos nebuvimą įrodo tai, kad teisės aktų leidėjas nenumatė jokios pereinamosios nuostatos, nors keliose kitose EAPB sutarties srityse pratęsiančios bei pereinamosios nuostatos buvo priimtos, ir kad Tarybos ir valstybių narių vyriausybės atstovų, susirinkusių į 1998 m. liepos 20 d. Tarybos posėdį, skirtą Europos anglių ir plieno bendrijos steigimo sutarties galiojimo laiko pasibaigimui, rezoliucijoje (OL C 247, p. 5) Europos Sąjungos Taryba ir minėti atstovai paragino Komisiją pateikti siūlymus dėl kitų sričių, kurioms turi įtakos šis nustojimas galioti, ir pažymėjo, jog yra pasirenge imtis visų priemonių, būtinų pasiruošti minėtos Sutarties nustojimo galioti pasekmėms, tačiau Komisija neatsakė į šį raginimą, kiek tai susiję su kartelių teise.

56 Ketvirta, apelianė mano, kad taikant Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnį AP 65 straipsnio 1 dalies pažeidimui pažeidžiami EB 5 straipsnis, EB 7 straipsnio 1 dalis ir EB 83 straipsnis, nes šis straipsnis negali būti taikomas plačiau nei tai leidžiama minėto reglamento nuostatose, kuriose reglamentuojamas kompetencijos klausimas. Jei Taryba norėtų pakoreguoti minėtą 23 straipsnį taip, kad pagal jį būtų galima skirti sankcijas už AP 65 straipsnio 1 dalies pažeidimus, tai būtų neįmanoma, nes EB sutartimi jai suteikiama kompetencija taikyti tik šios sutarties nuostatas.

- 57 Apeliantė nurodo, jog iš EB 5 straipsnio, EB 7 straipsnio 1 dalies antro sakinio ir EB 211 straipsnio aišku, kad vykdant pagal EB sutartį Bendrijos institucijoms tenkančias užduotis Komisijos kompetencija ir įgaliojimai griežtai ribojami EB sutartimi, ir tai yra įtvirtinta pačioje sutartyje. Kadangi pažeidimo sudėtis ir jo pasekmės kartu yra sankcijos skyrimo teisinis pagrindas, ši logika taikytina tiek tiesioginėms pažeidimo teisinėms pasekmėms, tiek jo sudėčiai.
- 58 Apeliantė patikslina, kad EB 83 straipsniu Taryba įgaliojama tik priimti reglamentą dėl EB 81 ir 82 straipsnių įgyvendinimo. Todėl Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio taikymo srities apribojimas EB sutarties pažeidimais nėra redakcinė klaida, kurią galima ištaisyti pagal analogiją pritaikius minėtą 23 straipsnį AP 65 straipsnio 1 dalies pažeidimams.
- 59 Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje nustatyta procedūros taisyklė. Iš tiesų, apeliantės nuomone, minėtas 23 straipsnis – tai materialinės teisės norma, kuria Komisija įgaliojama skirti sankcijas, suteikiant jai įgaliojimus skirti tiesiogiai EB sutartyje nenumatytas baudas už EB 81 ir 82 straipsnių pažeidimus.
- 60 Apeliantė mano, kad skundžiamo sprendimo 85 straipsnyje Pirmosios instancijos teismas padarė loginę klaidą, kai pateisino AP 65 straipsnio 1 dalies taikymą norma, reglamentuojančia įstatymo taikymą laiko atžvilgiu, pagal kurią turi būti taikomos vykstant faktinėms aplinkybėms galiojusios materialinės teisės normos. Iš tikrųjų nuostojusios galioti nuostatos taikymas laiko atžvilgiu reikštų, kad Komisija išsaugo, o taip nėra šiuo atveju, kompetenciją taikyti nagrinėjamas teisės nuostatas.

- 61 Penkta, apeliantė teigia, kad skundžiamu sprendimu pažeidžiamas EAPB sutartį pasirašiusių valstybių suverenitetas, nes nustojus galioti šiai Sutarčiai kompetencija skirti sankcijas atitinkamoje srityje vėl atgavo valstybės narės, kadangi pasirašiusios valstybės suteikė Komisijai įgaliojimus skirti sankcijas tik iki šios galiojimo pasibaigimo datos.
- 62 Šešta, apeliantė, viena vertus, nurodo, kad Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai rėmėsi minėto Sprendimo *González y Díez prieš Komisiją* 57 ir paskesniais punktais. Net tuo atveju, jei šis sprendimas yra tinkamai pagrįstas, jis priimtas valstybės pagalbos srityje. Tačiau kartelių srityje remiantis *nulla poena sine lege* principu turi būti nustatytos griežtesnės baudų skyrimo taisyklės.
- 63 Kita vertus, Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad dėl normų valstybės pagalbos srityje nesilaikymo iškraipyta konkurencija gali turėti pasekmių laiko atžvilgiu pasibaigus EAPB sutarties galiojimui. Tačiau ši byla, apeliantės nuomone, yra susijusi su AP 65 straipsnio pažeidimu, kuris buvo nutrauktas vėliausiai 1998 m. sausio mėn., o 2006 m. gruodžio 20 d., t. y. kai buvo skirta bauda, jis nebedarė jokio poveikio, kurio galima būtų išvengti tik skiriant baudą.
- 64 Pirmoje trečiojo pagrindo dalyje apeliantė nurodo, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė „teisinio pagrindo aiškumo principą“, pagal kurį sankcija gali būti skirta tik jei grindžiama aiškiu ir nedviprasmišku teisėtu pagrindu, numatančiu bylos aplinkybėmis skirti sankciją, kai nusprendė, jog iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija siekė kartu taikyti Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį ir AP 65 straipsnio 1 dalį. Tačiau Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje numatytos sankcijos ne už AP 65 straipsnio 1 dalies, o tik už EB 81 ir 82 straipsnių pažeidimą.

2. Teisingumo Teismo vertinimas

- 65 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad bet koks AP 65 straipsnio 1 dalyje numatytą pažeidimą atitinkantis susitarimas, sudarytas arba vykdomas galiojant EAPB sutarčiai, t. y. iki 2002 m. liepos 23 d., gali būti pagrindas, iki šios datos imtinai, priimti Komisijos sprendimą, kuriuo minėtą susitarimą sudariusioms arba vykdytoms įmonėms skiriamos baudos pagal AP 65 straipsnio 5 dalį.
- 66 Paskui reikia konstatuoti, kad bet koks AP 65 straipsnio 1 dalyje numatytą pažeidimą atitinkantis susitarimas, sudarytas arba vykdomas nuo 2002 m. liepos 24 d. iki 2009 m. lapkričio 30 d., gali būti pagrindas priimti tokį Komisijos sprendimą remiantis EB 81 straipsniu ir 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17 Pirmojo reglamento, įgyvendinančio [EB] sutarties [81] ir [82] straipsnius, (OL 13, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3) 15 straipsnio 2 dalies a punktu arba Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktu.
- 67 Galiausiai akivaizdu, kad bet koks AP 65 straipsnio 1 dalyje numatytą pažeidimą atitinkantis susitarimas, sudarytas arba vykdomas nuo 2009 m. gruodžio 1 d., gali būti pagrindas priimti tokį Komisijos sprendimą remiantis SESV 101 straipsniu ir Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktu.
- 68 Šioje byloje apeliante iš esmės ginčija Pirmosios instancijos teismo konstatavimą, kad Komisija po 2002 m. liepos 23 d. priimtu sprendimu galėjo remdamasi AP 65 straipsnio 1 ir 5 dalimis, Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsnio 1 dalimi ir 23 straipsnio 2 dalies a punktu skirti jai baudą už iki 2002 m. liepos 23 d. sudarytą ir vykdytą susitarimą, atitinkantį AP 65 straipsnio 1 dalyje numatytą pažeidimą.

- 69 Pirma, dėl Komisijos kompetencijos Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 74 punkte nusprendė, kad nuostata, kuri yra akto teisinis pagrindas ir kurios pagrindu Europos Sąjungos institucija priima nagrinėjamą teisės aktą, turi galioti šio teisės akto priėmimo metu, o taip yra Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies atveju.
- 70 Skundžiamo sprendimo 76–79 punktuose Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad remiantis EB 305 straipsnio 1 dalimi EAPB sutartis yra *lex specialis*, kuris nukrypsta nuo *lex generalis*, kuriuo yra EB sutartis, ir kad 2002 m. liepos 23 d. nustojus galioti EAPB sutarčiai EB sutarties bendros sistemos taikymo sritis nuo 2002 m. liepos 24 d. išsiplėtė apimdama sektorius, kurie anksčiau buvo reglamentuojami EAPB sutartimi.
- 71 Skundžiamo sprendimo 80–82 punktuose Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad EAPB sutarties teisinio reglamentavimo srities perėmimui EB sutartimi būdingas Sąjungos teisinės sistemos ir jos tikslų tęstinumas, nes laisvos konkurencijos sukūrimas ir išsaugojimas yra vienas pagrindinių tiek EB, tiek EAPB sutarčių tikslų. Šiuo atžvilgiu jis pabrėžė, kad susitarimų ir suderintų veiksmų pagal EAPB sutarties 65 straipsnio 1 dalį sąvokos atitinka susitarimų ir suderintų veiksmų sąvokas pagal EB 81 straipsnį ir kad Sąjungos teismas vienodai aiškina abi nuostatas.
- 72 Skundžiamo sprendimo 83 ir 84 punktuose Pirmosios instancijos teismas taip pat nusprendė, kad Sąjungos teisinės sistemos ir jos veikimą grindžiančių tikslų tęstinumas reikalauja, kad Komisija situacijų, susiklosčiusių galiojant EAPB sutarčiai, atžvilgiu užtikrintų ir valstybių narių, ir asmenų teisių ir pareigų, *eo tempore* kylančių iš EAPB sutarties, laikymąsi, todėl Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalis, turi būti aiškinama kaip leidžianti Komisijai po 2002 m. liepos 23 d. bausti už kartelius sektoriuose, kurie *ratione materiæ* ir *ratione temporis* patenka į EAPB sutarties taikymo sritį.

- 73 Taip samprotaujant nepadaryta jokios teisės klaidos. Iš tiesų iš teismo praktikos matyti, pirma, kad atsižvelgiant į valstybių narių teisinėms sistemoms, kurių ištakos siekia romėnų teisę, bendrą principą, keičiant teisės aktus reikia užtikrinti teisinių struktūrų tęstinumą, nebent teisės aktų leidėjas nurodo kitaip, antra, kad šis principas taikomas Sąjungos pirminės teisės pakeitimams (šiuo klausimu žr. 1969 m. vasario 25 d. Sprendimo *Klomp*, 23/68, Rink. p. 43, 13 punktą).
- 74 Tačiau, kaip teisingai pažymi Komisija, nėra jokių įrodymų, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų norėjęs, kad už EAPB sutartimi draudžiamus suderintus veiksmus visai nebūtų baudžiama šiai Sutarčiai nustojus galioti.
- 75 Iš tikrųjų, pirma, kaip matyti iš šio sprendimo 55 punkto, Tarybos ir valstybių narių vyriausybių atstovai pažymėjo, jog yra pasirengę imtis visų priemonių, būtinų pasiruošti minėtos Sutarties nustojimo galioti pasekmėms. Antra, Komisija patikslino, kad ji turėjo pasiūlyti pereinamąsias nuostatas tik tuo atveju, jei tai būtų būtina, o atsižvelgusi į taikytinus bendruosius teisės principus ji nusprendė, jog kartelių teisės srityje tokios būtinybės nėra.
- 76 Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad apelianė negali remtis argumentu dėl pereinamųjų nuostatų šioje srityje nebuvimo.
- 77 Be to, iš šio sprendimo 65–67 punktuose padarytų išvadų aišku, jog EAPB, EB ir ESV sutarčių seka siekiant užtikrinti laisvą konkurenciją patvirtinama, kad siekdama užtikrinti laisvą konkurenciją Komisija galėjo skirti sankcijas už bet kokius AP 65 straipsnio 1 dalyje numatytą pažeidimą atitinkančius veiksmus, įvykdytus iki 2002 m. liepos 23 d. ar po šios datos, ir gali toliau tai daryti.

- 78 Šiomis aplinkybėmis Sutarčių tikslams ir nuoseklumui prieštarautų ir būtų nesuderinama su Sąjungos teisės sistemos tęstinumu, jei Komisija neturėtų kompetencijos užtikrinti su EAPB sutartimi susijusių teisės normų, net ir šiai Sutarčiai nustojus galioti sukuriančių teisinių padarinių, vienodo taikymo (šiuo klausimu žr. 2007 m. liepos 18 d. Sprendimo *Lucchini*, C-119/05, Rink. p. I-6199, 41 punktą).
- 79 Antra, šiuo atžvilgiu Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 85, 86 ir 89 punktuose teisėtai pripažino, kad teisės aktų taikymo laiko atžvilgiu principų laikymasis, taip pat su teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principais susiję reikalavimai reikalauja taikyti EAPB sutarties 65 straipsnio 1 ir 5 dalyse numatytas materialines nuostatas šio atvejo faktinėms aplinkybėms, patenkančioms į minėtos Sutarties taikymo sritį *ratione materiae* ir *ratione temporis*.
- 80 Kadangi apeliantė nurodo, jog ginčijamu sprendimu pažeidžiamas *nulla poena sine lege* principas ir tariamas „aiškumo principas“, visų pirma dėl to, kad nei Reglamente Nr. 1/2003, nei EB 83 straipsnyje nėra nuorodų į AP 65 straipsnį, primintina, kad pagal nusikaltimų ir bausmių teisėtumo principą (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), įtvirtintą, be kita ko, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 49 straipsnio 1 dalyje, reikalaujama, kad Sąjungos teisės aktuose būtų aiškiai apibrėžti pažeidimai ir sankcijos (šiuo klausimu žr. 2007 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, Rink. p. I-3633, 49 ir 50 punktus).
- 81 Be to, pagal teisinio saugumo principą reikalaujama, kad tokiais teisės aktais suinteresuotieji asmenys galėtų tiksliai žinoti jais nustatytų pareigų turinį ir kad šie asmenys galėtų aiškiai žinoti savo teises ir pareigas ir imtis atitinkamų veiksmų (2009 m. kovo 10 d. Sprendimo *Heinrich*, C-345/06, Rink. p. I-1659, 44 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

- 82 Šiuo klausimu pabrėžtina, kad faktinių aplinkybių atsiradimo metu AP 65 straipsnio 1 ir 5 dalyse buvo numatytas aiškus šioje byloje skirtos sankcijos teisinis pagrindas, todėl apeliantė negalėjo nežinoti savo elgesio pasekmių. Be to, iš šio sprendimo 65–67 punktuose padarytų išvadų aišku, kad už tą patį elgesį Komisija bet kada vėliau galėjo skirti sankciją.
- 83 Kadangi iki neteisėtų veiksmų padarymo datos Sutartyse buvo aiškiai apibrėžti pažeidimai ir už juos įmonėms skiriamų sankcijų pobūdis ir dydis, minėtais principais nesiekama garantuoti, kad dėl vėlesnių teisinių pagrindų ir procedūros taisyklių pakeitimų joms nebus taikoma jokių sankcijų, susijusių su jų ankstesniu neteisėtu elgesiu.
- 84 Pridurtina, kad dar iki EAPB sutarties galiojimo pabaigos Komisija nurodė, jog neįmanoma išvengti tokios sankcijos, ir 2002 m. birželio 18 d. priimto Komunikato dėl kai kurių konkurencijos bylų, susijusių su EAPB sutarties galiojimo pasibaigimu, nagrinėjimo aspektų 31 punkte patikslino, kad jeigu ji nustato pažeidimą EAPB sutartimi reglamentuojamoje srityje, taikoma pažeidimą įrodančių faktinių aplinkybių atsiradimo metu galiojusi materialinė teisė, nesvarbu, kokia būtų taikymo data, o pasibaigus EAPB sutarties galiojimui taikomos procedūros taisyklės, numatytos EB sutartyje.
- 85 Be to, dėl *lex mitior* principo šioje byloje nedraudžiama taikyti AP 65 straipsnio 5 dalies, nes ginčijamame sprendime skirta bauda bet kuriuo atveju neviršija Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje numatytos baudos už Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimą ribos.

- 86 Iš viso to išplaukia, kad rūpestinga įmonė, esanti tokioje padėtyje, kaip antai apeliantės, negali visai nežinoti savo elgesio pasekmių ar tikėtis, kad dėl EAPB sutarties teisinio reglamentavimo srities perėmimo EB sutartimi ji galėtų išvengti bet kokių sankcijų už anksčiau padarytus AP 65 straipsnio pažeidimus.
- 87 Dėl teisinio pagrindo ir taikomų procedūros taisyklių Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 84 ir 87 punktuose taip pat teisingai nusprendė, kad Komisijos kompetencija ginčijamu sprendimu skirti nagrinėjamas baudas numatyta Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje ir kad procedūra turi būti atliekama pagal šį reglamentą.
- 88 Iš tiesų iš teismo praktikos matyti, kad nuostata, kuri yra akto teisinis pagrindas ir kurios pagrindu Sąjungos institucija priima tam tikrą teisės aktą, turi galioti priimant šį teisės aktą (šiuo klausimu žr. 2000 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Tarybą*, C-269/97, Rink. p. I-2257, 45 punktą), o procedūros taisyklės paprastai laikomos taikytinomis jų įsigaliojimo metu (šiuo klausimu žr. 1981 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Meridionale Industria Salumi ir kt.*, 212/80–217/80, Rink. p. 2735, 9 punktą ir 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Molenbergnatie*, C-201/04, Rink. p. I-2049, 31 punktą).
- 89 Reikia pridurti, jog aplinkybė, kad Komisija taikė Reglamentą Nr. 1/2003, neapribojo, o veikiau galėjo praplėsti EAPB sutarties teisinio pagrindo persekiojamoms įmonėms suteikiamas procesines garantijas, ir apeliantė šio fakto neginčija.
- 90 Remiantis tuo darytina išvada, kad Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 87–89 punktuose galėjo nepadarėdamas teisės klaidos konstatuoti, pirma, kad Komisijos kompetencija ginčijamu sprendimu skirti nagrinėjamą baudą išplaukia iš

Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies ir kad reikia laikytis šiame reglamente nustatytos procedūros, antra, kad AP 65 straipsnio 1 ir 5 dalys yra taikytinos materialinės normos, kuriose numatyta sankcija.

- 91 Todėl reikia atmesti pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą ir trečiojo pagrindo pirmą dalį.

B — Dėl antrojo pagrindo ir trečiojo pagrindo antros dalies

1. Dėl antrojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su teisės klaida, kurią Pirmosios instancijos teismas padarė aiškindamas Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 punktą

a) Šalių argumentai

- 92 Apeliantės nuomone, Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nusprendė, kad minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 punkte Teisingumo Teismas priskyre jai atsakomybę už *Thyssen Stahl* padarytus pažeidimus. Atvirkščiai, šiame sprendime Teisingumo Teismas papildomai motyvavęs atsisakė priskirti jai šią atsakomybę. Procesinės aplinkybės, kuriomis rėmėsi Pirmosios instancijos teismas grįsdamas savo aiškinimą, neleidžia kitaip išaiškinti minėto 88 punkto formuluotės. Todėl, kad pagrįstų savo aiškinimą, Pirmosios instancijos teismas turėjo pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 102 straipsnį pateikti prašymą išaiškinti teismo sprendimą.

- 93 Be to, kadangi minėtame 88 punkte daromos nuorodos į visus to paties sprendimo 85 ir 86 punktuose paminėtus pareiškimus ir jis grindžiamas tais pačiais argumentais, apeliantė nesupranta, kodėl Pirmosios instancijos teismas nepaminėjo 1997 m. liepos 23 d. pareiškimo. Be to, tiek, kiek Pirmosios instancijos teismas manė, kad šis pareiškimas nesvarbus, nes nėra susijęs su *Thyssen Stahl* veikla, apeliantė nurodo, kad šis pareiškimas buvo susijęs būtent su šios veikla.
- 94 Galiausiai dėl skundžiamo sprendimo motyvų, pagal kuriuos, jei minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 punktas būtų aiškintinas taip, kaip siūlo apeliantė, pažymėtina, kad Teisingumo Teismas neturėtų jokio pagrindo spręsti dėl priešpriešinio apeliacinio skundo antrojo ir trečiojo pagrindų, apeliantė pabrėžia, kad Sąjungos teismai nuolat sprendžia ne tik dėl priimto pagrindo, bet ir dėl kitų pagrindų.

b) Teisingumo Teismo vertinimas

- 95 Pirmiausia reikia priminti, jog minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad dėl tariamų išimtinių aplinkybių, kuriomis rėmėsi Komisija ir kurios nurodytos šio sprendimo 79 straipsnyje, pakanka priminti, kad visų pirma apeliantė nėra *Thyssen Stahl* ūkinės veiklos perėmėja, nes pastaroji bendrovė toliau egzistavo kaip savarankiškas juridinis asmuo iki pat ginčijamo sprendimo priėmimo, ir kad aplinkybės, jog šios dvi įmonės galbūt veikė vieningai po 1995 m. sausio 1 d., nepakanka, kad galima būtų pateisinti *Thyssen Stahl* veiksmų priskyrimą apeliantei, nes pagal minėto sprendimo 82 punkte nurodytą principą sankcija juridiniam asmeniui gali būti skirta tik už tuos veiksmus, kuriuos jam galima konkrečiai priskirti. Teisingumo Teismas pridūrė, kad, kalbant apie per administracinę procedūrą padarytus apeliantės pareiškimus dėl *Thyssen Stahl* veiksmų, to paties

sprendimo 85 ir 86 punktuose jau buvo nurodyta, kad jie nesudaro pagrindo spręsti, jog atsakomybė už iki šios datos atliktus *Thyssen Stahl* veiksmus tenka apeliantei.

- ⁹⁶ Skundžiamo sprendimo 118 punkte Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad apeliančės apeliacinis skundas, dėl kurio priimtas minėtas Sprendimas *ThyssenKrupp prieš Komisiją*, nebuvo susijęs su Pirmosios instancijos teismo atliktu *Thyssen Stahl* atsakomybės perkėlimo apeliantei vertinimu. Ši skundžiamame sprendime padaryta išvada neginčijama šiame procese.
- ⁹⁷ Skundžiamo sprendimo 119–121 punktuose Pirmosios instancijos teismas atkreipė dėmesį, kad atsakydama į minėtą apeliacinį skundą Komisija pateikė priešpriešinį apeliacinį skundą, kuriame, be kita ko, nurodė, jog iškreipti kai kurie įrodantys dokumentai ir padaryta teisės klaida vertinant minėtą atsakomybės perkėlimą. Jis atkreipė dėmesį, kad šalys ginčijasi būtent dėl Teisingumo Teismo atsakymo, pateikto minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 punkte, į šį priešpriešinio apeliacinio skundo pagrindą aiškinimo. Pirmosios instancijos teismas manė, kad šis aiškinimas susijęs su minėto pagrindo apimtimi ir konkrečiomis sąvokomis, pavartotomis argumentuose, kuriais Komisija jį grindė.
- ⁹⁸ Skundžiamo sprendimo 122 punkte Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad iš minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 73–79 punktų matyti, jog pirmuoju priešpriešinio apeliacinio skundo pagrindu Komisija akivaizdžiai siekė užginčyti ne tai, kad Pirmosios instancijos teismas pripažino ginčijamos atsakomybės perkėlimą pagal 1997 m. liepos 23 d. pareiškimą, o tik tai, kad paskui Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, jog minėto pareiškimo negalima aiškinti dar ir kaip apeliančės teisės būti išklausytai dėl pažeidimo, kuriuo kaltinama *Thyssen Stahl*, atsisakymo.

- 99 Skundžiamo sprendimo 126–128 punktuose Pirmosios instancijos teismas teigė, jog minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 81 ir 82 punktuose Teisingumo Teismas priminė ir patvirtino Pirmosios instancijos teismo išvadą, kad 1997 m. liepos 23 d. pareiškimo negalima laikyti apeliančės savo teisės būti išklaudytai atsisakymu, taip pat kad šio sprendimo 83–86 punktuose šis išnagrinėjo ir atmetė Komisijos argumentą, susijusį su aplinkybe, kad Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į kitus su šiuo pranešimu susijusius įrodymus ir dėl to jie buvo iškraipyti. Todėl, anot Pirmosios instancijos teismo, minėto sprendimo 87 punktuose Teisingumo Teismas konstatavo, kad Pirmosios instancijos teismas neiškraipė nei 1997 m. liepos 23 d. pareiškimo, nei kitų pateiktų įrodymų.
- 100 Skundžiamo sprendimo 129 punkte Pirmosios instancijos teismas pabrėžė, jog vienintelis dalykas, nagrinėjamas minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 punkte, yra tai, kad Teisingumo Teismas išnagrinėjo ir atmetė „kitą Komisijos argumentą dėl išimtinių aplinkybių, susijusių su [apeliantės] tariamu *Thyssen [Stahl]* ūkinės veiklos perėmimu, šių dviejų subjektų bendra veikla ir [apeliantės] pareiškimais, *Thyssen [Stahl]* vardu padarytais per administracinę procedūrą.
- 101 Skundžiamo sprendimo 131–135 punktuose Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad turint omenyje Komisijos priešpriešinio apeliacinio skundo pirmojo pagrindo dalyką, skaitant trečią minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 punkto sakinį matyti, kad jame tik daroma nuoroda į šio sprendimo 85 ir 86 punktuose atliktą pareiškimų, išskyrus 1997 m. liepos 23 d. pareiškimą, dėl *Thyssen Stahl* veiksmų, padarytų vykstant administracinei procedūrai, t. y. apeliančės atsakymų į du pranešimus apie kaltinimus ir jos 1996 m. gruodžio 17 d. laiško, analizę.
- 102 Atsižvelgęs į šiuos samprotavimus skundžiamo sprendimo 136 punkte Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, jog sutikus su apeliančės nurodytu minėto 88 punkto aiškinimu „būtų pripažinta, kad Teisingumo Teismas nemotyvavęs, o tik padaręs nuorodą pakeitė išvadą dėl teisės būti išklaudytai pažeidimo į išvadą dėl atsakomybės

perkėlimo, o tai yra nepriimtina“, ir todėl sprendimo 138 punkte atmetė trečiąjį apeliantės pagrindą kaip klaidingai aiškinantį minėto sprendimo 88 punktą.

- 103 Šie skundžiamame sprendime esantys teiginiai nėra klaidingi. Iš tiesų, pirma, priešingai nei teigia apeliantė, skundžiamame sprendime Pirmosios instancijos teismas nekonstatavo, jog minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 punkte Teisingumo Teismas pripažino, kad už *Thyssen Stahl* padarytus pažeidimus atsakinga apeliantė. Atvirkščiai, skundžiamo sprendimo 118 ir 122 punktuose jis konstatavo, pirma, kad apeliantės apeliacinis skundas, dėl kurio buvo priimtas minėtas Sprendimas *ThyssenKrupp prieš Komisiją*, nėra susijęs su Pirmosios instancijos teismo atsakomybės už *Thyssen Stahl* inkriminuojamus pažeidimus perkėlimo apeliantei vertinimu, antra, kad minėto sprendimo 88 punktas susijęs su Komisijos priešpriešiniu apeliaciniu skundu, kuriuo taip pat nebuvo ginčijamas toks atsakomybės perkėlimas.
- 104 Antra, kaip teisingai pažymėjo Pirmosios instancijos teismas, minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 punkte Teisingumo Teismas savotiškai atsakė į minėto sprendimo 79 punkte nurodytus Komisijos argumentus. Tačiau šiame punkte trumpai išdėstyti tik argumentai, pateikti minėto priešpriešinio apeliacinio skundo 84–87 punktuose, kuriuose daromos nuorodos į sprendimo 60–64 punktus.
- 105 Šiuo klausimu iš bylos medžiagos matyti, kad visi minėti priešpriešinio apeliacinio skundo punktuose pateikti argumentai susiję su apeliantės pareiškimais, padarytais per administracinę procedūrą, išskyrus 1997 m. liepos 23 d. pareiškimą.
- 106 Remiantis tuo, darytina išvada, kad nei Komisija, nei apeliantė nesirėmė Teisingumo Teisme galimybe remiantis 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu priskirti apeliantei

atsakomybę už ginčijamus *Thyssen Stahl* veiksmus. Be to, minėto sprendimo 83 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, jog reikia patikrinti, ar, be šio pareiškimo, yra kitų įrodymų. Todėl minėto sprendimo 88 punkte padaryta nuoroda į to paties sprendimo 85 ir 86 punktuose paminėtus pareiškimus nurodomi tik kiti nei 1997 m. liepos 23 d. pareiškimai.

¹⁰⁷ Tad reikia atmesti antrojo apeliacinio skundo pagrindo pirmą dalį.

2. Dėl pirmojo pagrindo, nurodyto grindžiant antrojo pagrindo antrą dalį, susijusią su tuo, jog Pirmosios instancijos teismas pažeidė *res judicata* galios principo apimtį ir teisę į gynybą

a) Dėl minėto argumento priimtimumo

i) Šalių argumentai

¹⁰⁸ Komisija nurodo, jog apeliančės argumentai prieštarauja jos pastaboms, pateiktoms pirmojoje instancijoje, kur ji tvirtino, kad Sąjungos teismas jau galutinai išsprendė atsakomybės perkėlimo klausimą. Taigi šis pagrindas yra naujas ir todėl negali būti priimtas nagrinėjant apeliacinį skundą.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

- 109 Iš skundžiamo sprendimo 105–109 punktų matyti, jog kaip ketvirtąjį pagrindą, pateiktą grindžiant reikalavimą panaikinti ginčijamą sprendimą, apeliantė Pirmosios instancijos teisme nurodė, kad dėl 1997 m. liepos 23 d. pareiškimo jai negalima perkelti atsakomybės už ginčijamus *Thyssen Stahl* veiksmus.
- 110 Akivaizdu, kad apeliantė nurodė šį pagrindą, nes manė, kad Pirmosios instancijos teismas gali atmesti minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 straipsnio aiškinimą, kurį ji pateikė nagrinėjant trečiąjį pagrindą, ir kad nei šis sprendimas, nei minėtas Sprendimas *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* gali neįgyti *res judicata* galios šiuo klausimu.
- 111 Nenagrinėjęs ketvirtojo pagrindo iš esmės, skundžiamo sprendimo 139–147 punktuose Pirmosios instancijos teismas jį atmetė, remdamasis minėto Sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* 62 punkte padarytos išvados, pagal kurią tik Komisija, atsižvelgdama į 1997 m. liepos 23 d. pranešimą, turėjo teisę pripažinti apeliantę atsakinga už ginčijamus veiksmus, *res judicata* galia.
- 112 Todėl negalima uždrausti apeliantei apeliaciniu skundu ginčyti tokio Pirmosios instancijos teismo vertinimo, kuris pirmą kartą buvo padarytas skundžiamame sprendime ir kuris buvo pagrindas atmesti jos ketvirtąjį pagrindą, nurodytą grindžiant jos reikalavimą panaikinti ginčijamą sprendimą.

- 113 Todėl pirmas argumentas, pateiktas grindžiant antrojo apeliacinio skundo pagrindo antrą dalį, yra priimtinas.

b) Dėl esmės

i) Šalių argumentai

- 114 Pirmiausia apeliantė nurodo, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė *res judicata* galios principą. Remiantis šiuo principu neįmanoma pareikšti naujo ieškinio dėl to paties dalyko, o jo apimtis negali peržengti ankstesnės bylos dalyko ribų. Tačiau kadangi bylos dalykas apibrėžtas reikalavimais ir faktinėmis aplinkybėmis, ginčijant administracinį sprendimą minėtas principas taikomas tik skundžiamam sprendimui. Apeliantės nuomone, remiantis tuo darytina išvada, kad *res judicata* galios principas nėra kliūtis pareikšti ieškinį dėl naujo sprendimo, net jei dviejų susijusių sprendimų dalykas tapatus.
- 115 Šiuo atveju *res judicata* galią bet kuriuo atveju turi tik pirminis sprendimas. Apeliantės nuomone, ginčijamame sprendime reikėjo dar kartą išnagrinėti, ar jai galėjo būti priskirta atsakomybė už *Thyssen Stahl* veiksmus. Šiuo atžvilgiu apeliantė pabrėžia, kad vykstant ankstesnėms teisminėms procedūroms ji rėmėsi tik teisės į gynybą pažeidimu. Todėl dėl tokio Pirmosios instancijos teismo *res judicata* galios principo aiškinimo iš jos buvo atimta galimybė nurodyti pagrindus, kurių ji dar nebuvo nurodžiusi.

- 116 Be to, apeliantė mano, jog dėl to, kad ji atsiėmė 1997 m. liepos 23 d. pareiškimą, per laikotarpį nuo pirminio sprendimo iki ginčijamo sprendimo priėmimo pasikeitė faktinės aplinkybės, susijusios su tariamu atsakomybės jai perkėlimu už *Thyssen Stahl* veiksmus. Taigi, priešingai nei Pirmosios instancijos teismas nusprendė skundžiamo sprendimo 147 punkte, į vėlesnį faktinių arba teisinių aplinkybių pasikeitimą jokia būdu negali būti neatsižvelgta dėl *res judicata* galios principo.
- 117 Antra, apeliantė nurodo, kad taip aiškindamas *res judicata* galios principą Pirmosios instancijos teismas pažeidžia teisę į gynybą. Kadangi pirminis sprendimas panaikintas dėl to, kad nebuvo laikomasi teisės būti išklaustyti, kiek tai susiję su atsakomybės jai priskyrimu už *Thyssen Stahl* veiksmus, apeliantė mano, kad ši teisė turi būti užtikrinta pradant naują procedūrą. Tačiau jei atsakomybė už minėtus veiksmus galėtų būti priskirta jai remiantis vien *res judicata* galia, nebūtų jokio suinteresuotumo pareikšti naują ieškinį, nes teisė būti išklaustyti netektų prasmės.
- 118 Komisija nurodo, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką *res judicata* galia susijusi faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis, kurios yra realiai arba neišvengiamai išspręstos atitinkamame sprendime. Komisija pažymi, kad tiek dėl pirminio sprendimo pradėtoje teismo byloje, tiek byloje, kurioje priimtas skundžiamas sprendimas, buvo būtina išnagrinėti klausimą, ar remdamasi 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu Komisija galėjo priskirti apeliantei atsakomybę už *Thyssen Stahl* įvykdytą pažeidimą
- 119 Taigi 1997 m. liepos 23 d. pareiškimas buvo šių bylų dalykas, o minėto Sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* 59 bei 62 punktuose Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad atsakomybė galėjo būti priskirta, ir tai nebuvo ginčijama per apeliacinę procedūrą dėl šio sprendimo, be to, tai iš esmės patvirtino Teisingumo Teismas. Pagal EB 233 straipsnį būdama įgaliota imtis priemonių, užtikrinančių Teisingumo Teismo sprendimo įvykdymą, Komisija privalėjo

atsižvelgti į šiuos teiginius. Be to, kadangi ginčijamas sprendimas buvo priimtas per tą pačią administracinę procedūrą kaip ir pirminis sprendimas, apeliantė negali pateikti skirtingų teiginių dėl tų pačių aplinkybių.

- 120 Be to Komisija pažymi, kad jei *res judicata* galia galima būtų remtis tik tuomet, kai pareiškiamas naujas ieškinys dėl to paties sprendimo panaikinimo, apie ją galima būtų kalbėti tik tuo atveju, jei būtų patvirtintas sprendimas pirmajame procese. Tačiau šis principas taip pat taikomas panaikinant sprendimą dėl procedūros trūkumo, jei per šią procedūrą buvo išnagrinėti tam tikri preliminarūs klausimai.
- 121 Anot Komisijos, teisiškai nebebuvo įmanoma atsiimti 1997 m. liepos 23 d. pareiškimo, kaip tai buvo padaryta pirmą kartą per Pirmosios instancijos teismo posėdį, nes jau buvo priimtas ginčijamas sprendimas. Todėl nebebuvo galima nesiremti atsakomybės prisiėmimu kaip šio sprendimo pagrindu. Be to, apeliantė prieštarauja pati sau, kai teigia, kad *res judicata* galia yra susijusi tik su ankstesnių sprendimų pasekmėmis pirminiam sprendimui ir kad minėto Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją* 88 punkte Teisingumo Teismas galutinai nusprendė, jog pagal materialinę teisę ji nėra atsakinga.
- 122 Galiausiai, kadangi pirminis sprendimas buvo panaikintas dėl procedūros trūkumo, už *Thyssen Stahl* veiksmus teisėtai prisiimta atsakomybė nereiškia, kad apeliantei turi būti suteikta teisė būti išklausytai, nes ji pati pareiškė prisiimanti atsakomybę ir žinojo savo pareiškimo pasekmes.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

¹²³ Teisingumo Teismas ne kartą yra priminęs *res judicata* galios principo svarbą tiek Sąjungos, tiek nacionalinės teisės sistemose (2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Köbler*, C-224/01, Rink. p. I-10239, 38 punktas; 2006 m. kovo 16 d. Sprendimo *Kapferer*, C-234/04, Rink. p. I-2585, 20 punktas ir 2010 m. birželio 29 d. Sprendimo *Komisija prieš Liuksemburgą*, C-526/08, Rink. p. I-6151, 26 punktas) ir kad *res judicata* principas yra susijęs tik su faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis, kurios realiai arba būtinai išnagrinėtos tam tikrame teismo sprendime (minėto Sprendimo *Komisija prieš Liuksemburgą* 27 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

¹²⁴ Šiuo atveju atkreiptinas dėmesys, kad minėto Sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* 62 punkte Pirmosios instancijos teismas nusprendė:

„Svarbu pažymėti, jog neginčijama, kad, atsižvelgiant į [apeliantės] 1997 m. liepos 23 d. pareiškimą, Komisija išimties tvarka turėjo teisę priskirti jai atsakomybę už neteisėtą elgesį, kuriuo kaltinama *Thyssen Stahl*, nuo 1993 m. gruodžio mėn. iki 1995 m. sausio 1 dienos. Iš tiesų galima teigti, kad toks pareiškimas, kuris, be kita ko, atitinka ekonominius veiksnius, būdingus įmonių koncentracijoms, reiškia, kad juridinis asmuo, kuriam tenka atsakomybė už kito juridinio asmens veiksmus, nuo to momento, kai šiais veiksmais padaromas pažeidimas, privalo už jį atsakyti, net jei iš principo už jį turi atsakyti fizinis arba juridinis asmuo, kuris vadovavo atitinkamai įmonei tuo metu, kai pažeidimas buvo padarytas.“

¹²⁵ Iš to matyti, kad minėto Sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* 62 punkte Pirmosios instancijos teismas priėmė sprendimą dėl atsakomybės už aptariamą neteisėtą elgesį perkėlimo 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu teisėtumo.

- 126 Skundžiamo sprendimo 139 ir 140 punktuose Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad dėl šios priežasties šis teisės klausimas turi *res judicata* galią, nes buvo realiai išspręstas Sąjungos teisme.
- 127 Tačiau, kaip matyti iš šio sprendimo 114 punkto, apeliantė nurodo, kad bylose, kuriose buvo priimti minėti sprendimai *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* bei *ThyssenKrupp prieš Komisiją*, ji rėmėsi tik teisės į gynybą pažeidimu, todėl dėl Pirmosios instancijos teismo skundžiamame sprendime pateikto *res judicata* galios principo išaiškinimo ji neturėjo galimybės nurodyti pagrindų, kurių dar nebuvo nurodžiusi.
- 128 Šiuo atžvilgiu svarbu pažymėti, jog minėto Sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* 51 punkte pats Pirmosios instancijos teismas konstatavo, jog apeliantė teigė tik kad „pažeista jos teisė būti išklaustyta dėl veiksmų, kuriais kaltinama *Thyssen Stahl*“. Be to, minėto sprendimo 62 punkte Pirmosios instancijos teismas pabrėžė, kad *Thyssen Stahl* atsakomybės perkėlimas 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu apeliantei yra neginčijamas.
- 129 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad atsakomybės perkėlimo 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu teisėtumas nebuvo bylos, kurioje priimtas minėtas Sprendimas *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją*, dalykas.
- 130 Iš tikrųjų iš Pirmosios instancijos teisme šioje byloje pateiktų argumentų matyti, kad šis teismas turėjo tik įvertinti, ar padariusi 1997 m. liepos 23 d. pareiškimą apeliantė atsisakė teisės būti išklaustyta būtent dėl *Thyssen Stahl* neteisėto elgesio.

- 131 Nors atlikdamas tokį vertinimą Pirmosios instancijos teismas turėjo nustatyti minėto pareiškimo turinį ir todėl galėjo konstatuoti, kad juo perkeliama atsakomybė, jis neprivalėjo priimti sprendimo dėl šio veiksmo teisėtumo, nes šiuo atveju būtų nusprendęs *ultra petita*.
- 132 Remiantis tuo darytina išvada, kad minėto atsakomybės perkėlimo 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu teisėtumas nebuvo ginčijamas Pirmosios instancijos teisme, o minėto Sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* 62 punkte padaryta išvada yra *obiter dictum*, priimta peržengus Pirmosios instancijos teisme pateiktos nagrinėti bylos ribas, ir todėl nei realiai, nei būtinai nepadėjo išspręsti šio teisės klausimo. Dėl šios priežasties ji negali turėti *res judicata* galios.
- 133 Be to, šio sprendimo 95 ir 101–105 punktuose buvo pažymėta, kad nei apeliančios apeliaciniame skunde, nei Komisijos priešpriešiniame apeliaciniame skunde, dėl kurių buvo priimtas minėtas Sprendimas *ThyssenKrupp prieš Komisiją*, nebuvo keliamas klausimas dėl atsakomybės perkėlimo 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu teisėtumo. Todėl Teisingumo Teismas šiuo metu nėra išsprędęs šio teisės klausimo.
- 134 Atsižvelgiant į šiuos samprotavimus reikia konstatuoti, kad Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 139–145 punktuose nusprendė, kad minėto atsakomybės perkėlimo 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu teisėtumo vertinimas, kurį jis atliko minėto Sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* 62 punkte, turi *res judicata* galią.
- 135 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad pirmasis argumentas, pateiktas grindžiant antrojo apeliacinio skundo pagrindą antrąją dalį, yra priimtinas ir nereikia nagrinėti kitų šiuo klausimu apeliančios pateiktų argumentų.

- 136 Tačiau primintina, kad net jei Pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvais ir pažeidžiama Sąjungos teisė, bet šio sprendimo rezoliucinė dalis pasirodo pagrįsta dėl kitų teisinių motyvų, apeliacinis skundas turi būti atmestas (2000 m. liepos 13 d. Sprendimo *Salzgitter prieš Komisiją*, C-210/98 P, Rink. p. I-5843, 58 punktas).
- 137 Šiuo klausimu primintina, kad Pirmosios instancijos teismas atmetė jame nurodytą ketvirtąjį pagrindą, susijusį su atsakomybės perkėlimo remiantis 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu teisėtumu, kai nusprendė, kad aptariamo atsakomybės perkėlimo teisėtumo vertinimas, kurį jis atliko minėto Sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* 62 punkte, turi *res judicata* galią.
- 138 Šiomis aplinkybėmis reikia išnagrinėti antrą argumentą, pateiktą grindžiant antrojo apeliacinio skundo pagrindo antrą dalį, kuri iš esmės sutampa su apeliančios Pirmosios instancijos teisme nurodytu ketvirtuoju pagrindu.

3. Dėl antro argumento, pateikto grindžiant antrojo pagrindo antrą dalį ir trečiojo pagrindo antrą dalį, susijusias su atsakomybės neperkėlimu remiantis 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu ir „aiškumo principo“ pažeidimu

a) Šalių argumentai

- 139 Antru argumentu, pateiktu grindžiant antrojo pagrindo antrą dalį, apeliančė priteina, jog Pirmosios instancijos teisme nurodė, kad pagal teismo praktiką ji negali būti pripažinta atsakinga kaip *Thyssen Stahl* teisės ir pareigas perėmusi įmonė, nes ši vis

dar egzistuoja. Tiek, kiek Pirmosios instancijos teismas priskyre jai atsakomybę remdamasis 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu, apeliante nurodo, kad ji tik pareiškė prisiimanti atsakomybę už *Thyssen Stahl* įsiskolinimus civilinėje byloje ir kad šis pareiškimas – jei vis dar būtų galiojęs, o taip nėra šiuo atveju, – nėra pagrindas priskirti jai atsakomybę pagal baudų skyrimo teisę.

- 140 Apeliante pažymi, kad Komisija paprašė jos padaryti pareiškimą ir neinformavo apie savo ketinimą panaudoti jį kaip pagrindą perkelti atsakomybę už baudos sumokėjimą. Buvo manoma, kad šis prašymas susijęs tik su civiline atsakomybe. Siekdama užkirsti kelią Komisijos neteisingam minėto pareiškimo aiškinimui apeliante į Pirmosios instancijos teismo posėdžio protokolą įrašė, jog atsiima šį pareiškimą.
- 141 Bet kuriuo atveju, remiantis įmonės padarytu asmeninio pobūdžio pareiškimu, apeliante nuomone, negalima perkelti atsakomybės už kartelių teisės pažeidimą, nes bauda – tai sankcija, kurią viešosios valdžios institucijos skiria pagal teisės aktą, įskaitant, kiek tai susiję, su baudžiamo asmens nustatymu. Remiantis principu *ius publicum privatorum pactis mutari non potest* nei valdžios institucijos, nei įmonės negali nesilaikyti teisinės prievolės sumokėti baudą perkėlus atsakomybę.
- 142 Galiausiai trečiojo pagrindo antroje dalyje apeliante mano, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė „aiškumo principą“, kai nusprendė, jog iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija grindžia jos atsakomybę 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu, nes *lex lata* nėra jokios nuostatos, pagal kurią dėl įmonės padaryto asmeninio pobūdžio pareiškimo galima būtų perkelti atsakomybę už baudos sumokėjimą, ir kad taip pat nėra apibrėžta tokio perkėlimo apimtis ir ribos.

b) Teisingumo Teismo vertinimas

- ¹⁴³ Pagal nusistovėjusią teismo praktiką už įmonės padarytą pažeidimą iš esmės turi atsakyti tas fizinis ar juridinis asmuo, kuris vadovavo įmonei darant pažeidimą, net jei sprendimo, kuriame nustatytas šis pažeidimas, priėmimo momentu įmonės valdymas jam jau nebuvo patikėtas (2000 m. lapkričio 16 d. sprendimai *KNP BT prieš Komisiją*, C-248/98 P, Rink. p. I-9641, 71 punktą; *Cascades prieš Komisiją*, C-279/98 P, Rink. p. I-9693, 78 punktą; *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją*, C-286/98 P, Rink. p. I-9925, 37 punktą ir *SCA Holding prieš Komisiją*, C-297/98 P, Rink. p. I-10101, 27 punktą).
- ¹⁴⁴ Dėl klausimo, kokiomis aplinkybėmis pažeidimo nepadaręs subjektas vis tiek gali būti nubaustas už šį pažeidimą, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad taip yra tuomet, kai pažeidimą padaręs subjektas nustojo egzistuoti teisiniu arba ekonominiu požiūriu, nes sankcija, skirta įmonei, kuri nebevykdo ūkinės veiklos, gali neturėti atgrasomojo poveikio (2007 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *ETI ir kt.*, C-280/06, Rink. p. I-10893, 40 punktą).
- ¹⁴⁵ Šiuo atveju, pirma, nustatyta, kad faktinių aplinkybių atsiradimo metu subjektas, kuriam priskirti ginčijami neteisėti veiksmai, priklausė *Thyssen Stahl* ir ši kontroliavo jo veiklą. Antra, neginčijama, kad priimant ginčijamą sprendimą *Thyssen Stahl* toliau teisiškai egzistavo ir vykdė veiklą. Remiantis tuo darytina išvada, kad pagal šio sprendimo 143 ir 144 punktuose paminėtą teismo praktiką Komisija iš principo privalėjo skirti baudą *Thyssen Stahl*.

- 146 Šiuo atžvilgiu iš bylos medžiagos matyti, kad iš pradžių už nagrinėjamą neteisėtą elgesį Komisija persekiojo tik *Thyssen Stahl* ir kad net perdavus atitinkamą subjektą apeliantei Komisija toliau persekiojo *Thyssen Stahl* už šį elgesį.
- 147 Komisija pažymėjo, kad perdavus apeliantei minėtą subjektą tiek apeliante, tiek *Thyssen Stahl* iš jos reikalavo, kad toliau būtų persekiojama tik apeliante. Tačiau ji manė, kad *Thyssen Stahl* atžvilgiu pradėto persekiojimo nutraukimas būtų galimas tik tuomet, jei apeliante raštu prisiimtų atsakomybę už pažeidimą.
- 148 Be to, iš paties 1997 m. liepos 23 d. pareiškimo teksto, paminėto šio sprendimo 15 punkte, matyti, kad apeliante padarė šį pareiškimą atsakydama į prašymą raštu prisiimti atsakomybę už neteisėtus veiksmus, kuriais kaltinama *Thyssen Stahl*. Iš tiesų šis pareiškimas, kaip matyti iš jo teksto, pirma, buvo padarytas dėl procedūros, susijusios su dėl nagrinėjamo kartelio pradėtu persekiojimu ir Komisijos prašymu, o antra, buvo susijęs su apeliantės atsakomybe už *Thyssen Stahl* veiksmus po aptariamo veiklos sektoriaus perdavimo.
- 149 Atsižvelgiant į šį tekstą, apeliantės tvirtinimai, kad Komisija paprašė jos padaryti pareiškimą, tačiau neinformavo apie savo ketinimą panaudoti jį grindžiant atsakomybės už baudos sumokėjimą perkėlimą, ir todėl šis prašymas buvo suprstas kaip prašymas prisiimti tik civilinę atsakomybę, yra atmestini. Iš tikrųjų reikia konstatuoti, kad šiuo pareiškimu apeliante aiškiai patvirtino norinti, kaip įmonė toliau vykdanči su karteliu susijusią ūkinę veiklą, prisiimti atsakomybę už neteisėtus veiksmus ir žinanti apie baudą, kurią Komisija gali jai skirti pradėjusi persekiojimo dėl minėto kartelio procedūrą.

- 150 Šiuo klausimu pabrėžtina, kad šiomis sąlygomis teisinės atsakomybės, kurią apeliantė prisiėmė 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu, perkėlimo pasekmės buvo gana aiškios ir, priešingai negu tvirtina apeliantė, ji galėjo jas numatyti.
- 151 Be to, iš bylos medžiagos matyti, pirma, kad Komisija rėmėsi šiuo pareiškimu, kai skyrė apeliantei baudą, kuri iš principo turėjo būti skirta *Thyssen Stahl*, antra, kad apeliantė dėl pirminio sprendimo pareikštame ieškinyje neginčijo šio Komisijos teisinio veiksmo, o dėl minėto Sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* pateiktame apeliaciniame skunde neginčijo minėto sprendimo 62 punkte Pirmosios instancijos teismo padarytos išvados, kad atsižvelgdama į šį pareiškimą Komisija išimties tvarka turėjo teisę priskirti jai atsakomybę už *Thyssen Stahl* neteisėtą elgesį.
- 152 Iš tikrųjų, kaip nurodo Komisija, nustatyta, jog 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu nepriimanti atsakomybės už *Thyssen Stahl* neteisėtą elgesį apeliantė pirmą kartą tvirtino atsakyme į pranešimą apie kaltinimus, pateiktame per procedūrą, kurioje buvo priimtas ginčijamas sprendimas, t. y. etape, kai jau buvo suėjusi *Thyssen Stahl* persekiojimo už neteisėtą elgesį senatis. Be to, apeliantė pareiškė atsiimanti minėtą pareiškimą pirmą kartą vykstant Pirmosios instancijos teismo posėdžiui byloje, kurioje buvo priimtas skundžiamas sprendimas.
- 153 Esant šioms ypatingoms ir specifinėms bylos aplinkybėms, būtent, pirma, *Thyssen Stahl* priklausančio subjekto, vykdančio veiklą plokščiųjų nerūdijančio plieno gaminių rinkoje, perleidimui apeliantei, antra, 1997 m. liepos 23 d. pareiškimui, kuriuo apeliantė aiškiai patvirtino Komisijai norinti prisiimti, kaip minėto subjekto perėmėja, atsakomybę už neteisėtus veiksmus ir žinanti apie baudą, kurią Komisija gali jai skirti, trečia, aplinkybei, kad apeliantė neprieštaravo, nors kelis kartus turėjo tokią

galimybę, Komisijos pateiktam minėto pareiškimo aiškinimui iki to laiko, kai *Thyssen Stahl* atžvilgiu suėjo sankcijų skyrimo už neteisėtą elgesį senatis, darytina išvada, kad Komisija galėjo priskirti apeliantei atsakomybę už veiksmus, kuriais kaltinama *Thyssen Stahl*, ir skirti jai aptariamą baudą.

- 154 Be to, reikia konstatuoti, kad, priešingai nei teigia apeliantė, 1997 m. liepos 23 d. pareiškimo nebebuvo galima atsiimti etape, kai vyko Pirmosios instancijos teismo posėdis. Iš tiesų minėto pareiškimo turinys, kuriuo remdamasi Komisija galėjo skirti minėtą baudą ne *Thyssen Stahl*, o apeliantei, draudė tokią galimybę tuomet, kai remdamasi šiuo pareiškimu Komisija ginčijamu sprendimu realiai skyrė apeliantei baudą.
- 155 Šiuo klausimu reikia nurodyti, jog 1997 m. liepos 23 d. pareiškimo neatšaukiamumas netrukdo apeliantei pareiškiant ieškinį Sąjungos teismuose ginčyti pareiškimo turinio aiškinimą, kaip matyti iš minėto Sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* 64–66 punktų, arba tiesioginį ar netiesioginį faktinių ar teisinių aplinkybių pripažinimą per Komisijos vykdomą administracinę procedūrą, nes neatšaukiamumas negali riboti teisės pareikšti ieškinį Pirmosios instancijos teisme, kurią fizinis ar juridinis asmuo turi pagal EB 230 straipsnio ketvirtą pastraipą, įgyvendinimo (2010 m. liepos 1 d. Sprendimo *Knauf Gips prieš Komisiją*, C-407/08 P, Rink. p. I-6375, 90 punktas).
- 156 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti antrą argumentą, pateiktą grindžiant antrojo apeliacinio skundo pagrindo antrą dalį, kuri iš esmės sutampa su apeliantės Pirmosios instancijos teisme nurodytu ketvirtuoju pagrindu, ir trečiojo pagrindo antrą dalį.

- 157 Šiomis aplinkybėmis, kadangi skundžiamo sprendimo motyvais pažeidžiama Sąjungos teisė, tačiau šio sprendimo rezoliucinė dalis yra pagrįsta dėl kitų teisinių motyvų ir apeliacinį skundą reikia atmesti (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Salzgitter prieš Komisiją* 58 punktą), Pirmosios instancijos teismo padaryta teisės klaida, nustatyta šio sprendimo 134 punkte, neturi įtakos nagrinėjant šį apeliacinį skundą.

C — *Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su senatį reglamentuojančių nuostatų pažeidimu*

1. Šalių argumentai

- 158 Apeliantė nurodo, kad skundžiamo sprendimo 193–214 punktuose atmetęs jos septintąjį pagrindą Pirmosios instancijos teismas pažeidė 1978 m. balandžio 6 d. Komisijos sprendimo Nr. 715/78/EAPB dėl bylų nagrinėjimo senaties terminų ir sankcijų įgyvendinimo pagal Europos anglių ir plieno bendrijos steigimo sutartį (OL L 94, p. 22) 1 straipsnio 1 dalį.
- 159 Anot apeliančios, šia nuostata yra nustatyta penkerių metų sankcijų skyrimo senatis, skaičiuojama nuo pažeidimo nutraukimo, o kadangi nagrinėjamas pažeidimas buvo nutrauktas 1994 m. gruodžio 31 d. perleidus *Thyssen Stahl* veiklą apeliantei, pažeidimo senatis suėjo 1999 metais. Ji priduria, kad jei būtų nustatyta, kad minėtas pažeidimas nutrauktas kai kiti kartelio dalyviai nutraukė pažeidimą, t. y. 1998 m., senatis būtų suėjusi 2003 metais. Ji pažymi, kad tas pats būtų taikant Reglamento Nr. 1/2003 25 straipsnį arba 1974 m. lapkričio 26 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2988/74 dėl teisinių procedūrų ir sankcijų, taikomų pagal Europos ekonominės

bendrijos taisyklės dėl transporto ir konkurencijos, taikymo terminų (OL L 319, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 1 t., p. 61).

- ¹⁶⁰ Apeliantė teigia, kad joks senatį *Thyssen Stahl* atžvilgiu nutraukiantis veiksmas, numatytas Sprendimo Nr. 715/78 2 straipsnyje, neįvyko. Be to, senatis nebuvo sustabdyta pagal šio sprendimo 3 straipsnį, nes *Thyssen Stahl* nepareiškė ieškinio dėl pirminio sprendimo, o dėl ieškinio, kurį pareiškė apeliantė, senatis *Thyssen Stahl* atžvilgiu nebuvo sustabdyta, nes dėl sustabdymo pasekmės kyla tik *inter partes*.
- ¹⁶¹ Kadangi Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad reikia įvertinti senaties sustabdymą apeliantės atžvilgiu, nes dėl 1997 m. liepos 23 d. pareiškimo laikoma, kad ji pati padarė nagrinėjamą pažeidimą, apeliantė primena, kad, jos nuomone, jai priskirta atsakomybė yra ne ta atsakomybė, kuri priskiriama kitą įmonę perėmusiai įmonei, o atsakomybė dėl pasikeitimo. Tačiau *Thyssen Stahl* padarytas pažeidimas buvo atskiras pažeidimas, už kurį atsakomybė vėliau buvo perkelta apeliantei.
- ¹⁶² Šiuo atžvilgiu apeliantė pažymi, kad pats Pirmosios instancijos teismas konstatavo, jog *Thyssen Stahl* atsakomybės prisiėmimas 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu neleidžia daryti išvados, kad jos ir *Thyssen Stahl* padaryti du pažeidimai yra vieno pažeidimo sudėtinės dalys. Todėl ji mano, kad senaties požiūriu du pažeidimai juo labiau negali būti laikomi vienu pažeidimu, kurio teisinės pasekmės priklauso tik nuo jos atliktų procesinių veiksmų.

- 163 Be to, nuoroda, kurią Pirmosios instancijos teismas padarė 2000 m. lapkričio 16 d. Sprendime *Metsä-Serla ir kt. prieš Komisiją* (C-294/98 P, Rink. p. I-10065), apeliančės nuomone, yra netinkama, nes byloje, kurioje buvo priimtas šis sprendimas, Teisingumo Teismas turėjo priimti sprendimą dėl galimybės skirti solidarią baudą dviem įmonėms, kurios sudarė vieną ūkio subjektą. Tačiau šios aplinkybės niekaip nėra susijusios su šios bylos aplinkybėmis, kai atsakomybė priskiriama remiantis vien 1997 m. liepos 23 d. pareiškimu.
- 164 Galiausiai tuo atveju, jei galėtų būti laikoma, kad apeliančė pati padarė nagrinėjamą pažeidimą, ši aplinkybė neturėtų įtakos senačiai. Iš teismo praktikos matyti, jog kartelių teisėje atsakomybės perkėlimas reiškia, kad vienam asmeniui priskiriama atsakomybė už kito asmens antikonkurencinius veiksmus. Remdamasi tuo apeliančė daro išvadą, kad net jei perkeliama prievolė sumokėti baudą, dėl šios atsakomybės už kito asmens veiksmus kylančios teisinės pasekmės toliau priklauso nuo pirmojo pažeidėjo procesinių veiksmų.
- 165 Apeliančė pažymi, kad būtent dėl šios aplinkybės pirmojo pažeidėjo veiksmai, kuriais remiantis galima panaikinti arba sumažinti jo atsakomybę, kaip antai prašymas atleisti nuo baudos arba ją sumažinti, saisto ir sukelia pasekmių trečiajam asmeniui, kuriam perkeliama atsakomybė. Be to, jei šio pirmojo pažeidėjo padaryto pažeidimo senatis suėjo, šių teisinių pasekmių negalima nepaisyti perkeliant atsakomybę trečiajam asmeniui.

2. Teisingumo Teismo vertinimas

- 166 Primintina, pirma, kad tiek Sprendimo Nr. 715/78 1 straipsnio 1 dalyje, tiek Reglamento Nr. 1/2003 25 straipsnio 1 dalyje Komisijos įgaliojimams skirti baudas už

konkurencijos teisės nuostatų nesilaikymą nustatytas penkerių metų senaties terminas, kuris remiantis Sprendimo Nr. 715/78 1 straipsnio 2 dalimi ir Reglamento Nr. 1/2003 25 straipsnio 2 dalimi pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią pažeidimas padarytas arba baigiasi, o remiantis Sprendimo Nr. 715/78 2 ir 3 straipsniais ir reglamento 25 straipsnio 3–6 dalimis jis gali būti nutrauktas arba sustabdytas.

- 167 Antra, reikia konstatuoti, kad ginčijamu sprendimu bauda skiriama tik apeliantei. Šiomis aplinkybėmis senatis turi būti vertinama tik jos atžvilgiu.
- 168 Nors apeliante teisingai pažymi, kad dėl tam tikrų *Thyssen Stahl* veiksmų jai gali kilti pasekmių ir kad senaties pasibaigimo šios įmonės atžvilgiu negalima nepaisyti perkeliant atsakomybę trečiajam asmeniui, iš to neišplaukia, kad senatį reikia vertinti šios įmonės atžvilgiu.
- 169 Taigi reikia atmesti apeliantės argumentus, kad Pirmosios instancijos teismas turėjo priimti sprendimą dėl senaties *Thyssen Stahl* atžvilgiu.
- 170 Todėl, kadangi apeliante neginčija aplinkybės, kad Komisija priėmė pirminį sprendimą dėl jos per penkerių metų senaties terminą, ir nenurodo jokių argumentų dėl klaidų, kurias Pirmosios instancijos teismas padarė vertindamas senaties nutraukimą ir sustabdymą, ketvirtąjį pagrindą reikia atmesti.

D — *Dėl penktojo pagrindo, susijusio su principų, pagal kuriuos nustatomas baudos dydis, pažeidimu*

1. Šalių argumentai

- ¹⁷¹ Apeliantė teigia, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė pranešimą dėl bendradarbiavimo, kai skundžiamo sprendimo 295–315 punktuose atmetė dešimtąjį pagrindą. Jos nuomone, atsižvelgiant į visą jos bendradarbiavimą vykstant procedūrai, be pagal minėto pranešimo dėl bendradarbiavimo D punktą pritaikyto 20 % sumažinimo už jos bendradarbiavimą per procedūrą, kurioje buvo priimtas pirminis sprendimas, bauda turėjo būti papildomai sumažinta. Šiuo klausimu jis pabrėžia, kad pripažino faktinių aplinkybių tikrumą ir AP 65 straipsnio 1 dalies pažeidimą.
- ¹⁷² Apeliantės argumentų negalima paneigti jokiais Pirmosios instancijos teismo samprotavimais, kuriais remdamasis šis padarė išvadą, kad apeliantė savo elgesiu neįrodė tikro noro bendradarbiauti.
- ¹⁷³ Dėl argumento, kad nebuvo neginčijamos 1993–1994 m. laikotarpio faktinės aplinkybės ir kad iš šio neginčijimo nebuvo jokios naudos, nes apeliantė nepripažino savo atsakomybės už *Thyssen Stahl* padarytus pažeidimus, pirma, apeliantė teigia Pirmosios instancijos teisme pažymėjusi, jog neginčia šio laikotarpio aplinkybių. Antra, ji nurodo, kad nagrinėjamo pažeidimo įrodymus reikėjo pateikti per antrą procesą ir kad dėl šio aplinkybių neginčijimo Komisijai buvo lengviau įrodinėti faktus.

- 174 Dėl teiginio, kad apeliantė užginčijo Komisijos kompetenciją nuo 2002 m. liepos 23 d. skirti sankciją pagal AP 65 straipsnio 1 dalį, apeliantė pabrėžia, jog šis klausimas susijęs ne su faktinių aplinkybių įrodinėjimu, o su teisinio pobūdžio vertinimu, taigi su teisės klausimu. Tačiau kadangi bet kuriuo atveju Komisija teisės požiūriu turi teisingai įvertinti nustatytas faktines aplinkybes, tai, kad suinteresuoti asmenys ginčija šį vertinimą arba jo neginčija, negali būti nei privalumas, nei trūkumas.
- 175 Dėl aplinkybės, kad pirmą kartą nuo pirminės procedūros pradžios apeliantė neigė 1997 m. liepos 23 d. pareiškimo galiojimą, pirma, apeliantė pažymi, kad ji neginčijo šio pareiškimo buvimo, o tik gynė teisinį vertinimą, pagal kurį jai negalima remiantis šiuo pareiškimu priskirti atsakomybės už *Thyssen Stahl* padarytą pažeidimą. Antra, ji tvirtina pažymėjusi Pirmosios instancijos teisme, jog jau nuo proceso, per kurį buvo priimtas pirminis sprendimas, pradžios ji teigia, kad minėto pareiškimo negalima aiškinti kaip pateisinančio atsakomybės už baudos sumokėjimą perkėlimą.

2. Teisingumo Teismo vertinimas

- 176 Iš teismo praktikos matyti, kad baudos sumažinimas remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo gali būti pateisinamas tik tuomet, kai pateikta informacija ir apskritai suinteresuotosios įmonės elgesys gali būti šiuo atžvilgiu laikomi tikro jos bendradarbiavimo įrodymu (2005 m. birželio 25 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 395 punktas).

- 177 Primintina, kad pagal EB 229 straipsnį ir Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnį Pirmosios instancijos teismas gali panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą, nes turi neribotą jurisdikciją persvarstyti sprendimus, kuriais Komisija yra nustačiusi vienkartinę ar periodinę baudą.
- 178 Todėl Pirmosios instancijos teismas, įgyvendindamas savo neribotą jurisdikciją, įvertino faktines aplinkybes, kai skundžiamo sprendimo 305–314 punktuose nusprendė, jog Komisija teisingai manė, kad bauda apeliantei neturi būti sumažinta daugiau kaip 20 %, t. y. daugiau nei jau pritaikytas sumažinimas. Taigi Komisija teisingai nurodo, kad šiuo pagrindu apeliante ginčija Pirmosios instancijos teismo atliktą faktinių aplinkybių konstatavimą ir įrodymų vertinimą.
- 179 Šiuo klausimu reikia priminti, kad iš EB 225 straipsnio ir Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos matyti, jog tik Pirmosios instancijos teismas turi kompetenciją konstatuoti faktines aplinkybes, išskyrus atvejus, kai jo konstatuotų aplinkybių neatitiktis tikrovei matyti iš jam pateiktos bylos medžiagos, ir įvertinti šiuos faktus. Pirmosios instancijos teismui konstatavus ar įvertinus faktines aplinkybes, pagal EB 225 straipsnį Teisingumo Teismas turi kompetenciją patikrinti Pirmosios instancijos teismo pateiktą teisinį šių faktinių aplinkybių ir jais remiantis padarytų teisinių išvadų įvertinimą (2006 m. balandžio 6 d. Sprendimo *General Motors prieš Komisiją*, C-551/03 P, Rink. p. I-3173, 51 punktas ir 2010 m. rugsėjo 29 d. Nutarties *EREF prieš Komisiją*, C-74/10 P ir C-75/10 P, 41 punktas).
- 180 Teisingumo Teismas taip pat primena, kad faktinių aplinkybių vertinimas nėra teisės klausimas, kuriam taikoma Teisingumo Teismo kontrolė, išskyrus atvejus, kai Pirmosios instancijos teismas iškreipė įrodymus (2006 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Archer Daniels Midland ir Archer Daniels Midland Ingredients prieš Komisiją*, C-397/03 P, Rink. p. I-4429, 85 punktas ir minėtos Nutarties *EREF prieš Komisiją* 42 punktas).

181 Tačiau apeliantė nepateikė jokių argumentų, patvirtinančių kad Pirmosios instancijos teismas iškreipė įrodymus.

182 Iš tiesų dėl argumento, jog Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nusprendė, kad nebuvo neginčijamos 1993–1994 m. laikotarpio faktinės aplinkybės, pažymėtina, kad iš skundžiamo sprendimo 306 punkto ir 307 punkto pirmo sakinio aišku, jog 307 punkto antru sakiniu Pirmosios instancijos teismas manė, ne tai, kad atsakymo į pranešimą apie kaltinimus 75 punktas neapima šio laikotarpio, o tai, kad šis 75 punktas yra nepakankamai konkretus ir aiškus, kad būtų naudingas Komisijai.

183 Be to, dėl apeliantės teiginio, jog nuo proceso, per kurį buvo priimtas pirminis sprendimas, pradžios ji tvirtino, kad 1997 m. liepos 23 d. pareiškimo negalima aiškinti kaip pateisinančio atsakomybės už nagrinėjamos baudos sumokėjimą perkėlimą, šio sprendimo 151 punkte jau konstatuota, kad taip nėra.

184 Tokiomis aplinkybėmis penktąjį pagrindą reikia atmesti.

185 Darytina išvada, kad reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

VII — Dėl bylinėjimosi išlaidų

- ¹⁸⁶ Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir apeliante pralaimėjo apeliacinę bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

- 1. Atmesti apeliacinį skundą.**
- 2. Priteisti iš ThyssenKrupp Nirosta GmbH bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.